

Tematické okruhy ke státní závěrečné zkoušce z odborného předmětu Ekonomie (mikroekonomie a makroekonomie) pro studenty všech oborů magisterského a navazujícího magisterského studia

Státní závěrečná zkouška je komplexní prověrkou znalostí, které student získal z předmětů Mikroekonomie 2 a Makroekonomie 2. V rámci této zkoušky má student zejména prokázat, že se orientuje v odborných pojmech a zná jejich přesné definice a že rozumí teoretických modelům, chápe jejich odvození, zná jejich předpoklady a omezení a umí interpretovat jejich důsledky. Student by také měl být schopen uvést relevantní příklady a teorii aplikovat na praktické problémy reálného světa.

1. Rozpočtové omezení, preference a užitek (rozpočtové omezení – rozpočtová množina a linie rozpočtu; preference – předpoklady o preferencích, příklady preferencí, mezní míra substituce; užitek – vztah mezi preferencemi a užitkovou funkcí, příklady užitkových funkcí, mezní užitek)
2. Volba a projevené preference (volba – optimum spotřebitele, optimální volba pro různé druhy preferencí, aplikace spotřebitelské volby; projevené preference – myšlenka projevených preferencí, vztah mezi projevenými preferencemi a preferencemi, slabý a silný axiom projevených preferencí)
3. Poptávka a Slutského rovnice (poptávka – důchodová a cenová spotřební křivka, Engelova křivka, poptávková křivka; Slutského rovnice – substituční a důchodový efekt, Slutského identita, zákon poptávky)
4. Přebytek spotřebitele, tržní poptávka a rovnováha (přebytek spotřebitele – kompenzační a ekvivalentní variace, přebytek spotřebitele; tržní poptávka – odvození tržní poptávky, cenová elasticita poptávky; rovnováha – tržní rovnováha, Paretova efektivnost)
5. Technologie a maximalizace zisku (technologie – produkce a technologická omezení, příklady technologií, technická míra substituce, produkční funkce v krátkém a dlouhém období; maximalizace zisku – maximalizace zisku v krátkém a dlouhém období, poptávka po výrobním faktoru, projevená ziskovost)
6. Minimalizace nákladů a nákladové křivky (minimalizace nákladů – nákladová funkce, podmíněná poptávka po faktorech, projevená minimalizace nákladů; nákladové křivky – nákladové křivky v krátkém a dlouhém období)
7. Nabídka firmy a nabídka odvětví (nabídka firmy – dokonalá konkurence, nabídka dokonale konkurenční firmy v krátkém a dlouhém období, ekonomický zisk a přebytek výrobce; nabídka odvětví – nabídka a rovnováha odvětví v krátkém a dlouhém období, ekonomická renta)
8. Monopol a monopolní chování (monopol – definice, příčiny vzniku a příklady monopolu, volba ceny a množství, neefektivnost monopolu, přirozený monopol; monopolní chování – cenová diskriminace, bundling, dvousložkový tarif, monopolistická konkurence, výrobová diferenciací)
9. Teorie her a oligopol (teorie her – Nashova rovnováha v čistých strategiích, věžňovo dilema, opakované hry, sekvenční hry; oligopol – Stackelbergův model, model cenového vůdcovství, Cournotův model, Bertrandův model, kartel a jeho stabilita)
10. Směna a produkce (směna – model čisté směny, obchod a rovnováha v čisté směně, Walrasův zákon, rovnováha a efektivnost, první a druhá věta ekonomie blahobytu; produkce – první a druhá věta ekonomie blahobytu v produkci, rovnováha v produkci a ve směně)
11. Makroekonomická data a nezaměstnanost (hrubý domácí produkt, pravidla pro výpočet HDP, nominální vs. reálný HDP; deflátor HDP, index spotřebitelských cen, srovnání CPI a deflátoru HDP; míra nezaměstnanosti; model přirozené míry nezaměstnanosti; frikční

- nezaměstnanost; strukturální nezaměstnanost, minimální mzda, odbory, efektivnostní mzdy)
12. Spotřeba (keynesiánská spotřební funkce; model mezičasové volby – změna úrokové míry, omezení na úvěr; hypotéza životního cyklu; hypotéza permanentního důchodu; hypotéza náhodné procházky)
 13. Dlouhodobá rovnováha uzavřené ekonomiky (neoklasická produkční funkce a neoklasická teorie rozdělování; makroekonomická identita národních účtů; spotřební funkce, investiční funkce; soukromé, vládní a národní úspory; rovnováha národních úspor a investic, změna daní, vládních výdajů)
 14. Peníze a inflace (definice peněz, typy a funkce peněz; nabídka peněz, bankovní systém, peněžní multiplikátor, nástroje monetární politiky; poptávka po penězích, kvantitativní teorie peněz; Fisherův efekt; společenské náklady inflace; hyperinflace)
 15. Dlouhodobá rovnováha otevřené ekonomiky (makroekonomická identita národních účtů v otevřené ekonomice; rovnováha národních úspor a investic v malé otevřené ekonomice; reálný měnový kurz; model určení rovnovážného reálného měnového kurzu; vliv hospodářské politiky na reálný měnový kurz v malé otevřené ekonomice; parita kupní síly a nominální měnový kurz)
 16. Solowův model (význam ekonomického růstu; předpoklady Solowova modelu; akumulace kapitálu a stálý stav v Solowově modelu; zlaté pravidlo optimální kapitálové zásoby; růst populace v Solowově modelu; technologický pokrok)
 17. IS-LM model (fakta o hospodářském cyklu; odvození křivky IS; multiplikátor vládních výdajů a daňový multiplikátor; odvození křivky LM; rovnováha v IS-LM modelu; odvození křivky AD; vliv fiskální a monetární politiky na rovnováhu v IS-LM modelu a na křivku AD)
 18. Mundell-Flemingův model (odvození IS* a LM* křivky; rovnováha v Mundell-Flemingově modelu; efekty hospodářské politiky v režimu fixních a plovoucích kurzů; diferenciál úrokových měr, riziková prémie; srovnání plovoucích a fixních měnových kurzů; odvození křivky AD)
 19. Agregátní nabídka a Phillipsova křivka (základní teorie krátkodobé agregátní nabídky; AS-AD model a krátkodobé fluktuace; Phillipsova křivka; adaptivní a racionální očekávání; dezinflační politika a koeficient obětování; hypotéza přirozené míry a hystereze)
 20. Fiskální a monetární politika (aktivní vs. pasivní hospodářská politika; vnější a vnitřní zpoždění; Lucasova kritika; pravidla vs. diskrece v hospodářské politice; časová nekonzistence; deficit a dluh; Ricardiánská ekvivalence)

Literatura

- VARIAN, Hal R., Mikroekonomie. Moderní přístup. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995.
- VARIAN, Hal R., Intermediate microeconomics: a modern approach. 8. ed. New York: Norton, 2010.
- MANKIW, N. Gregory, Macroeconomics. 7th ed. New York: Worth Publishers, 2010. (vydání 6. nebo i 8).
- HOLMAN, Robert., Makroekonomie: středně pokročilý kurz. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010.